

ادبیات فارسی ۳

۱- چند واژه نادرست معنا شده است؟

«خیره‌سری (لجوج) - منتشا (نام شهری در آسیای صغیر) - مقالات (گفتارها) - مضغ (بلعیدن) - سجایا (خصلت‌ها) - بدقواره (بدترکیب) - نیک‌پی (خوش‌بخت) - آزرَم (آسیب) - شامَه (حس بویایی) - دیباچه (مقدمه)»

۱) سه (۲) چهار (۳) دو (۴) پنج

۲- معنای همه واژگان گزینۀ صحیح است.

- ۱) کفایت (بسنده) - واترفیدن (پیش روی کردن) - آخته (بیرون کشیده)
- ۲) گردان (شامل سه گروهان) - تعصّب (جانبداری) - ارتفاع (درآمد)
- ۳) جُلّ (پوشش) - شخیص (ارجمند) - سرسرا (در ورودی ساختمان)
- ۴) حیثیت (اعتبار اجتماعی) - گشاده‌دستی (بخشندگی) - سپردن (پیمودن)

۳- معنای واژه «اندیشه» در مقابل کدام بیت نادرست است؟

- ۱) ز عقل اندیشه‌ها زاید که مردم را بفرماید / گرت آسودگی باید برو عاشق شو ای غافل (پندار)
- ۲) ترک عمل بگفتم، ایمن شدم ز عزلت / بی‌چیز را نباشد اندیشه از حرامی (ترس)
- ۳) خون راندم از اندیشه هجران و تو حاضر / پس حال چه باشد چو بمانم ز تو تنها؟ (غم)
- ۴) هر اندیشه که می‌پوشی درون خلوت سینه / نشان و رنگ اندیشه ز دل پیداست بر سیما (اضطراب)

۴- آثار زیر به ترتیب متعلّق به کدام هنرمندان است؟

«غزلواره‌ها - سندبادنامه - در حیاط کوچک پاییز در زندان - سانتاماریا»

- ۱) شکسپیر - ظهیری سمرقندی - اخوان ثالث - سید مهدی شجاعی (۲) شکسپیر - جامی - مهرداد اوستا - رضا امیرخانی
- ۳) پابلونودا - ظهیری سمرقندی - مهرداد اوستا - سید مهدی شجاعی (۴) پابلو نرودا - جامی - اخوان ثالث - رضا امیرخانی

۵- کدام بیت فاقد غلط املائی است؟

- ۱) غم فرزندگان و اهل و ایال / روز عیشم سیه نموده چو شب
- ۲) حق معیت گفت و دل را مهر کرد / تا که عکس آن به گوش آید نه طرد
- ۳) هیچ صاحب سخن نیارد کرد / این چنین بر سخنوری اسرار
- ۴) آب دریا موج برگردون زدی گر یافتی / قطره‌ای از لجه قدر تو با وی انضمام

۶- در گروه واژه‌های کدام گزینۀ غلط املائی وجود ندارد؟

- ۱) ملک و هشم - چاره دل گسل - آخرین رمق‌ها
- ۲) روضه مجسم - چاه غدر ناجوان مردان - طرب بی‌تب
- ۳) ساتور قصایی - سرحد جهان - درشت و ستبر
- ۴) مصاحبت و مخاصمت - کج و مأوج - غرس درختان

۷- عبارت زیر دارای چند غلط املائی است؟

«من بنده به گناه خویش اعتراف می‌آرم و اگر عقوبتی فرماید، محق باشد که خطایی کرده‌ام و در امضای فرمان، تأخیر جایز شمرده‌ام و از بیم این مقام و حول این خطاب باز اندیشیده و باز می‌نمایم که ملکه جهان بر جای است. چندان که ملک این کلمه بشنود شادی و نشاط بر وی قالب گشت.»

۱) دو (۲) چهار (۳) سه (۴) یک

۸- آرایه مقابل کدام بیت درست نیست؟

- ۱) سینه خاقانی است سوخته عشق او / او به جفا می‌دهد سوختگان را به باد (کنایه - مجاز)
- ۲) عقل کو غاشیۀ حکم تو بر دوش گرفت / گر همه باد شود تخت سلیمان نرود (تشخیص - تلمیح)
- ۳) تو هم هستی در این طوفان ولیکن / تو را تا کعب و ما را تا به فرق است (مراعات نظیر - استعاره)
- ۴) عشقت آتش در من افکند و مرا گفتا منال / ناله آتش به گاه سوختن بر من گرفت (تکرار - اسلوب معادله)

۹- همه آرایه‌های «تشبیه - ایهام - واج‌آرایی» در کدام بیت به کار رفته است؟

- ۱) مگر نسیم سحر بوی زلف یار من است؟ / که راحت دل رنجور بی‌قرار من است
- ۲) شاه شمشاد قدان خسرو شیرین‌دهنان / که به مؤگان شکند قلب همه صف‌شکنان
- ۳) در جام جهان چو تلخ و شیرین به هم است / این از لب یارخواه و آن از لب جام
- ۴) دیدی که یار جز سر جور و ستم نداشت / بشکست عهد و ز غم ما هیچ غم نداشت

۱۰- آرایه‌های «جناس - حس‌آمیزی - تلمیح - تضاد» به ترتیب در کدام ابیات دیده می‌شود؟

- الف) تو ترک سیه‌چشمی، هندوی سپیدت من / خواهی کلهم سازی، خواهی کمرم بخشی
- ب) دم عیسی است پنداری نسیم باد نوروژی / که خاک مرده باز آید در او روحی و ریحانی
- ج) خال مشکین که بدان عارض گندمگون است / سر آن دانه که شد رهن آدم با اوست
- د) مکن ز گردش گیتی شکایت ای درویش / که تیره‌بختی اگر هم بر این نسق مردی

۱) ب - د - الف - ج (۲) ب - د - ج - الف (۳) ج - ب - الف - د (۴) ج - الف - ب - د

۱۱- در بیت زیر کدام آرایه‌های ادبی یافت می‌شود؟

«هر بامداد خورشید از رشک خاک پایت / وا خجلتاسرایان سر ز آسمان برآرد»

- ۱) جناس، تشبیه، استعاره، اغراق
- ۲) تشخیص، حسن تعلیل، مجاز، کنایه
- ۳) حسن تعلیل، تشخیص، مجاز، جناس
- ۴) تشبیه، اغراق، تشخیص، تناقض

۱۲- در همهٔ ابیات به استثنای حذف فعل به قرینهٔ معنوی دیده می‌شود.

- ۱) به دوستی که اگر زهر باشد از دستت / چنان به ذوق ارادت خورم که حلوا را
- ۲) با تو حدیث بوسه همان به که کم کنم / کالا حدیث زَر فراوان نمی‌کنی
- ۳) چشمت که فسون و رنگ می‌بازد از او / افسوس که تیر جنگ می‌بارد از او
- ۴) در کنج دماغم مطلب جای نصیحت / کاین گوشه پر از زمزمهٔ چنگ و رباب است

۱۳- معنای پسوند «ان» در واژگان زیر به ترتیب با واژگان گزینۀ هماهنگ است.

«بابکان - کوهان - برگریزان - چناران»

- ۱) خاوران - خواهان - کوهساران - زندان
- ۲) سرداران - چشمه‌ساران - سحرگاهان - خاوران
- ۳) کاویان - ماهان - بهاران - دیلمان
- ۴) جانان - دندان - سرگردان - توران

۱۴- در عبارت زیر به ترتیب چند ترکیب وصفی و اضافی دیده می‌شود؟

«با آغاز مشروطیت و پیدایش روزنامه‌نگاری، در نثر فارسی نیز مرحلهٔ نسبتاً مهمی به وجود آمد و طغیان افکار آزادی‌خواهانه، آزادی و احساسات میهن‌پرستانه در باورقی‌های کوتاه فکاهی و شوخی‌آمیز انعکاس یافت.»

- ۱) هفت - سه
- ۲) هفت - چهار
- ۳) هشت - سه
- ۴) هشت - دو

۱۵- تعداد جملات مستقل در کدام بیت بیشتر است؟

- ۱) جان می‌دهم به جای زر این نادره که تو / از زر حدیث می‌کنی و از جان نمی‌کنی
- ۲) مال و هستی باختن سهل است از اول دست لیک / دستخون ماندن به پایان برنتابد هر دلی
- ۳) تا کی جگرم سوزی و در زلف به کار آری؟ / نه مشک خلق گردد چون با جگر آمیزی
- ۴) گرنه تو ای زود سیر تشنهٔ خون منی / با من دیرینه دوست چند کنی دشمنی؟

۱۶- نقش همهٔ واژگان مشخص شده در کمانک برابر تمام ابیات به ترتیب درست است به جز:

- ۱) از بوالعجبی هر دم رنگی دگر آمیزی / عیسی نه ای و روزی صد رنگ برآمیزی (مفعول - مسند)
- ۲) ای رخ نورپاش تو پیشه گرفته دلبری / رونق آفتاب شد ز آن رخ همچو مشتری (نهاد - متمم)
- ۳) من تلخ‌گریم چون قدح، او خوش‌بخندد همچو می / این گریهٔ ناساز بین آن خندهٔ موزون نگر (مسند - صفت)
- ۴) تو کز تفحص عنقا غبار خواهی شد / چرا غزال قناعت نمی‌کنی تسخیر؟ (مضاف‌الیه - مفعول)

۱۷- بیت «محو او گشتند آخر بردوام / سایه در خورشید گم شد والسلام» با کدام بیت تناسب معنایی دارد؟

- ۱) گر بسی بینی عدد گر اندکی / آن یکی باشد در این ره در، یکی
- ۲) محو گردد عقل و تکلیفش به هم / ترک گیر این هر دو و درنه قدم
- ۳) چون کار جهان فنای محض است / چندین تک و پوی در جهان چیست؟
- ۴) ذره‌ای خورشید رویش شد پدید / ولوله در جن و انسان اوفتاد

۱۸- عبارت «ای فکر دور پرواز من! بال‌های عقاب آسایت را از پرواز بازدار و تو ای کشتی تندرو خیال من! همین جا لنگر انداز زیرا برای تو بیش از

این اجازهٔ سفر نیست» با کدام بیت قرابت معنایی کمتری دارد؟

- ۱) فهم و وهم و عقل انسان جملگی در ره بریخت / چون که از شش حدّ انسان سخت افزون تاختیم
- ۲) سیمرغ وهم را نبود قوت عروج / آن‌جا که باز همت او سازد آشیان
- ۳) این جهان در جنب فکرت‌های ما / همچو اندر جنب دریا ساغر است
- ۴) کی رسد وهم در جهان قدم؟ / که بلند است آستانه قدم

۱۹- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) به آهی ریزد از هم تاروپود هستی ظالم / نسیمی می‌زند بر یکدگر زلف پریشان را
- ۲) ز زخم تیر مکافات ظالمان نرهند / که پیش‌تر ز نشان، ناله از کمان خیزد
- ۳) نیست سیرابی ز خون خلق، ظالم را به مرگ / هر که خسید تشنه‌لب، آب روان بیند به خواب
- ۴) پادشاهی که طرح ظلم افکند / پای دیوار ملک خویش بکند

۲۰- مفهوم کدام دو بیت یکسان است؟

- ۱) در این مقام طرب بی‌تعجب نخواهد دید / که جای نیک و بد است این سرای پاک و پلید
حافظ از باد خزان در چمن دهر مرنج / فکر معقول بفرما گل بی‌خار کجاست؟
- ۲) وایامد در جهان زین راه کس / نیست از فرسنگ آن آگاه کس
این راه را نهایت صورت کجا توان بست؟ / کش صد هزار منزل بیش است در بدایت
- ۳) عاشق آن باشد که چون آتش بود / گرم رو، سوزنده و سرکش بود
هر که معشوقی ندارد عمر ضایع می‌گذارد / همچنان ناپخته باشد هر که بر آتش نجوشد
- ۴) مرد حیران چون رسد این جایگاه / در تحیر مانده و گم کرده راه
آن‌چنان در صفت ذات تو حیران شده‌ام / که نخواهم که رود جز سخن از ذات و صفات

۲۱- مفهوم بیت زیر به کدام بیت نزدیک‌تر است؟

«گلهٔ ما را گله از گرگ نیست / کاین همه بیداد شبان می‌کند»

- ۱) خون ما را ریخت گردون در لباس دوستی / از سلیمی گرگ را صائب شبان پنداشتیم
- ۲) جنگ دارد ظالم از بی‌آلتی با خویشان / خون خود را می‌خورد گرگی که بی‌دندان شود
- ۳) نوبت به کینه‌جویی دشمن نمی‌دهیم / سنگی گرفته در پی دیوانهٔ خودیم
- ۴) پایداری نیست در آب و گل بنیاد ظلم / می‌کند ویران نسیمی، خانهٔ صیّاد را

۲۲- مفهوم بیت «با اهل فنا دارد هر کس سر یکرنگی / باید که به رنگ شمع از رفتن سر خندد» با کدام ابیات متناسب است؟

(الف) زان پیشتر که عالم فانی شود خراب / ما را ز جام باده گلگون خراب کن

(ب) نشان موی میانش که دل در او بستم / ز من میرس که خود در میان نمی بینم

(ج) ترک هستی کن که آسوده است از تاراج سیل / هر که پیش از سیل رخت خود برون از خانه ریخت

(د) چند باشد شمع من باز بچه دست فنا؟ / زنده جاوید از دست حمایت کن مرا

(۱) ب - ج (۲) الف - د (۳) د - ج (۴) الف - ب

۲۳- مفهوم مقابل بیت «دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن داغ / امروز خورشید در دشت آینه دار من و تو» در کدام بیت آمده است؟

(۱) زان بوسه های تر که به شبنم ز گل رسید / امید من به بوسه و پیغام تازه شد

(۲) از هجوم زاغ جای خنده بر گل تنگ شد / زین سیاهی زود از این گلزار، بلبل می پرد

(۳) شد بوستان ملک ز زاغ و زغن تهی / هر گوشه زد صلاى طرب نغمه هزار

(۴) امروز نیست سینۀ ما داغدار عشق / چون لاله ما ز صبح ازل داغ دیده ایم

۲۴- آیه «وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَىٰ» با کدام بیت تناسب معنایی دارد؟

(۱) تیری است بلا در روش عشق که هرگز / جز دیده درویش مر او را سپری نیست

(۲) ز بخشیدن چه عجز آید نگارنده دو گیتی را / که نقش از گوهران دانی و بخش اختران بینی

(۳) هر که چون نمرود با صندوق و با کرکس رود / خیره باز آید نگون نمرودوار از آسمان

(۴) در ازل خلاق چون تن را و دل را آفرید / راحت و آرام دل نهاد جز در رنج تن

۲۵- مفهوم مصراع اول بیت زیر در کدام بیت آمده است؟

«دلَم را داغ عشقی بر جبین نه / زبانه را بیانی آتشین ده»

(۱) دلی افسرده دارم سخت بی نور / چراغی زو به غایت روشنی دور

(۲) ولی آن گریه را سودی نباشد / که از تو در جگر دودی نباشد

(۳) ببر از ما هوا را دست بسته / که ما را سخت دارد سرشکسته

(۴) بده گرمی دل افسرده ام را / فروزان کن چراغ مرده ام را